

Ders : 168

Konu : Hz. Âdem (a.s.) ve Yaratılış - 2

KÂBİL'İN KISKANÇLIĞI

Hız. Âdem ve Hız. Havva'nın peşpeşe Hâbil ile Kâbil adında iki erkek çocukları oldu.¹ Kâbil Hâbil'den bir yaş büyüktü. Aradan yıllar geçti, Hâbil ile Kâbil büyüüp babalarına yardım edecek yaşa geldiler. Hâbil, Kâbil'den küçük olmasına rağmen, daha güçlü ve kuvvetli idi. Kâbil, hırçın, sinirli, kin besleyen ve merhametsiz biri idi. Hâbil ise; iyi huylu, merhametli ve ahlaklı idi. Kâbil çiftçilikle, Hâbil hayvancılıkla uğraşıyordu. İkisi de Allah'a kurban sundular.

Kurban, Allah'ın rızasını kazanmak için sunulan hediyelerdi. Hâbil, ihlas ve samimiyetle kurban sunduğu için, Allah onun kurbanını kabul etti. Kâbil, Allah rızası için kurban sunmadığı için, Allah onun kurbanını kabul etmedi.

KUR'AN'DA BU OLAY ŞÖYLE ANLATILIR:

وَأْتَلُ عَلَيْهِمْ نَبَأَ ابْنِي آدَمَ بِالْحَقِّ إِذْ قَرَّبَا قُرْبَانًا فَتُقْبِلَ مِنْ أَحَدِهِمَا وَلَمْ يُتَقَبَلْ مِنَ الْآخَرِ قَالَ لَأَقْتُلَنَّكَ
قَالَ إِنَّمَا يَتَقَبَّلُ اللَّهُ مِنَ الْمُتَّقِينَ *

“Onlara, Âdem’in iki oğlunun haberini gerçek olarak anlat: Hani birer kurban takdim etmişlerdi de birisinden kabul edilmiş, diğerinden ise kabul edilmemişti. (Kurbanı kabul edilmeyen kardeş, kıskançlık yüzünden), “Andolsun seni öldüreceğim” dedi. Diğer de “Allah ancak takvâ sahiplerinden kabul eder.” dedi.”²

Hâbil; kurbanı kabul edilince çok sevinip Allah'a şükrediyor, Kâbil ise öfke ve kıskançlık içinde kıvranıyordu. Şeytan bu durumu fırsat bilip hemen Kâbil'e vesvese vermeye başladı:

- “Daha ne duruyorsun? Kardeşini öldür. Kurtul ondan...”

Kâbil, önceleri bu düşüncüyü kafasından atmaya çalıştı. Fakat sonunda, şeytanın vesvesesine ve içini yakan kin ve haset duygularına yenik düşerek, Hâbil'i öldürmek için uygun bir zamanı kollamaya başladı. Nihayet bir gün aradığı fırsatı buldu. Kardeşi Hâbil'i bir dağ başında yalnız görünce hemen yanına yaklaşarak:

- “Seni öldüreceğim!” dedi. Hâbil şaşırılmış, gözleri hayretten büyümüş bir hâlde Kâbil'e bakıyordu.
- “Beni niçin öldüreceksin? Ben sana ne kötülük yaptım?” diye sordu. Kâbil, kin ve düşmanlıkla şöyle dedi:
- “Allah senin kurbanını kabul etti. Babam, seni benden daha çok seviyor.” Hâbil:
- “Eğer beni öldürürsen Allah'ın gazabına ve lanetine uğrarsın. Cehennemlik olursun” dedi.

Kur'ân-ı Kerîm'de şöyle buyurulmaktadır:

¹ Sahih-i Buhârî ve Tecrîd-i Sarfî Tercümesi, C.9, sh.84

² Mâide sûresi, 27. ayet

لَنْ بَسَطْتُ إِلَيَّ يَدَكَ لِتَقْتُلَنِي مَا أَنَا بِبَاسِطٍ يَدَيَّ إِلَيْكَ لِأَقْتُلَكَ إِنِّي أَخَافُ اللَّهَ رَبَّ الْعَالَمِينَ*

“Andolsun ki sen, öldürmek için bana elini uzatsan (bile) ben sana, öldürmek için el uzatacak değilim. Ben, âlemlerin Rabbi olan Allah’tan korkarım.”³

إِنِّي أُرِيدُ أَنْ تَبُوءَ بِإِثْمِي وَإِثْمِكَ فَتَكُونَ مِنْ أَصْحَابِ النَّارِ وَذَلِكَ جَزَاءُ الظَّالِمِينَ*

“Ben istiyorum ki, sen, hem benim günahımı hem de kendi günahını yüklenip ateşe atılacaklardan olasın; zâlimlerin cezası işte budur.”⁴

Kâbil, o gece sabaha kadar uyuyamadı. Şeytan, kardeşini öldürmesi için ona vesvese vermeye devam ediyordu.

- “Kardeşini öldürmeden sana bu dünyada rahat yok.”

Sabah olduğunda artık kararı kesinleşmişti, kardeşini öldürecekti.

Hâbil, sabah erkenden koyunlarını alıp otlatmaya götürmüştü. Kâbil bunu fırsat bilerek, yerden büyükçe bir taş alarak kardeşine sessizce yaklaştı. Aniden üzerine atılarak taşla başına vurmaya başladı. Hâbil, yere yığılıncaya kadar vurmaya devam etti ve onu öldürdü. Böylece yeryüzünde ilk kan haksız yere dökülmüş, ilk cinayet işlenmişti.⁵ . Ayette şöyle buyrulur:

فَطَوَّعَتْ لَهُ نَفْسُهُ قَتْلَ أَخِيهِ فَقَتَلَهُ فَأَصْبَحَ مِنَ الْخَاسِرِينَ*

“Nihayet nefsi onu, kardeşini öldürmeye itti ve onu öldürdü, bu yüzden de kaybedenlerden oldu.”⁶

Bu olayla ilk defa insanoğlu kardeşinin kanını dökmüştür. Hâbil Âdem oğullarından ilk ölen insan olduğu için, Kâbil onun ölüsüne ne yapacağını bilmiyordu. Derken, Allah, kardeşinin cesedini nasıl gömeceğini ona göstermesi için yeri eşeleyeyen bir karga gönderdi.

فَبَعَثَ اللَّهُ غُرَابًا يَبْحَثُ فِي الْأَرْضِ لِيُرِيَهُ كَيْفَ يُوَارِي سَوْءَةَ أَخِيهِ قَالَ يَا وَيْلَتَا أَعَجَزْتُ أَنْ أَكُونَ مِثْلَ هَذَا الْغُرَابِ فَأُوَارِي سَوْءَةَ أَخِي فَأَصْبَحَ مِنَ النَّادِمِينَ*

“Derken Allah, kardeşinin cesedini nasıl gömeceğini ona göstermek için yeri eşeleyeyen bir karga gönderdi. (Katil kardeş) “Yazıklar olsun bana! Şu karga kadar da olamadım mı ki, kardeşimin cesedini gömeyim” dedi ve ettiğine yananlardan oldu.”⁷

Resûlullah (s.a.v.):

لَا تُقْتَلُ نَفْسٌ ظُلْمًا، إِلَّا كَانَ عَلَى ابْنِ آدَمَ الْأَوَّلِ كِفْلٌ مِنْ دِمَهِهَا، لِأَنَّهُ كَانَ أَوَّلَ مَنْ سَنَّ الْقَتْلَ

“Haksız olarak bir kişi öldürüldü mü, mutlaka onun kanından (günahından) bir pay, ilk insan olan Âdem’in (kan döken) ilk oğluna da verilir. Çünkü öldürme işini ilk başlatan odur.”⁸ buyurmuştur.

³ Mâide sûresi, 28. ayet

⁴ Mâide sûresi, 29. ayet

⁵ Peygamberler Tarihi, Mehmet Dikmen, sh. 110-114

⁶ Mâide sûresi,30. ayet

⁷ Mâide sûresi,31. ayet

⁸ Tecrid-i Sarîh Tercemesi, C.9, sh.83, Müsned, C.17, sh.83

HZ. ÂDEM, KÂBİL'İN BU CİNAYETİ İŞLEDİĞİNİ DUYMASI

Hiz. Âdem, Kâbil'in bu cinayeti işlediğini duyunca çok üzöldü ve Kâbil'e:

-“Git! Sen artık, hiçbir zaman korkutulmaktan uzak kalmayacak, gördüğün hiçbir kimseden de, güvenlikte ve selamette olmayacaksın!” dedi. Kâbil oradan uzaklaştı. Daha sonra Kâbil'i kendi oğlu taşla öldürdü.⁹

İnsan, şeytana ve nefsin kötölüklerinden olan haset duygusuna kapılırsa, kardeşini bile öldürebilir. Ancak bunun sonu, dünyada insanı yakan bir vicdan azabı ve pişmanlık, ahirette ise acıklı bir azaptır.

Kıskançlık yapanların, kendilerini gören gözleri kördür. Kendilerine verilen verilen nimetleri ve güzellikleri görmez, hep başkalarındaki nimetleri ve güzellikleri görüp kinlenirler.

Bu hastalığın çaresi, İslam'ı bütünü ile yaşayarak nefsi terbiye etmek, nefis-i emmareyi (hep kötülüğü emreden nefsi) sükun ve huzura kavuşturmak (nefis-i mutmainneye), yükseltmek ve Allah'ın verdiğiine (nefis-i râziye) hâline getirmektir.

Alınacak Dersler

1. Hâbil, kötülüğe iyilik ile karşılık veren iyi ve örnek bir Müslüman'dır.
2. Kıskançlığın sonu felâkettir. Bundan Allah'a sığınarak kaçınmalı ve verilen nimetlere razı olmalıdır.
3. Şeytan ve nefis insanı aldatır. Tuzaklarına karşı uyanık olunmalıdır.
4. Günahdan kaçınmalıdır. Eğer işlenirse, samimi bir şekilde tövbe edilmelidir. Allah tövbeleri kabul eder ve bağışlar.
5. Teşkilat mensupları, bir vücudun organları, bir motorun parçaları gibidirler. Her birinin ayrı bir marifeti, mahareti ve üstünlüğü vardır. Bir vücudun organları, nasıl birbirlerini kıskanmadan yardımcı oluyorsa; teşkilat mensuplarının da böyle olması gerekir. Unutmamak gerekir ki, şeytan Hiz. Âdem'i kıskandığı için rahmetten kovulmuş, Kâbil, Hâbil'i kıskandığı için helâk olmuştur.
6. Hased sebebiyle, muhabbetler nefrete; hizmetler hezimete, dostluklar adâvete (düşmanlığa) dönüşür.

Nimetine kimsenin etme hased,

Kâdir isen kıl, hased babına sedd!

(Azmî)

Tavsiyeler:

1. Bu dersi aile fertlerimizle paylaşalım.
2. Teşkilat mensupları olarak, kardeşlerimize karşı davranışlarımızı gözden geçirelim.

⁹ Peygamberler Tarihi, M. Asım Köksal, C.1, sh.54-55